

Пантелєєв М.С., Коломієць Г.В.

ОЦІНКА ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Сучасний розвиток підприємства багато в чому залежить від рівня організації його виробництва. Раціональна організація виробництва завжди є одним з головних важелів, використовуваних для підвищення ефективності роботи підприємства. Удосконалювання організації виробництва й досягнення на цій основі високих економічних результатів – одна з головних завдань підприємства.

Одним з показників, що найбільше повно відображають стан організаційного процесу на підприємстві або в його підрозділах, є показник, названий «рівень організаційного потенціалу підприємства». Він складається з рівнів організаційного потенціалу кожного з підрозділів підприємства. Однак вивченню рівня організації на підприємстві не приділяється належної уваги, тому що відсутня методика аналізу організаційного рівня або організаційного потенціалу підприємства. Внаслідок цього комплексний аналіз організації виробництва не здійснюється.

Організаційний потенціал підприємства являє собою організаційний процес, що включає як сукупність виробничих ресурсів, так і оцінку його величини. Оцінка величини організаційного потенціалу пов'язана з вибором одиниць виміру величини елементів потенціалу. При оцінці їх у відповідних натуральних показниках велику проблему представляє облік якісних змін. Крім того, використання натуральних показників дуже утруднене при оцінці таких елементів, як трудові ресурси, технологія, інформація, використання управлінської праці керівників. Елементи потенціалу значно відрізняються друг від друга не тільки по змісту, але й за формою. Тому різноманітні й натуральні одиниці, що характеризують їх. Відповідно до цього вимір значень елементів потенціалу за допомогою якого-небудь одного потенціалу-еквівалента є кращим.

Оскільки елементи організаційного потенціалу підприємства завжди «працюють» разом, той можливо як їхній спільний вимір, так і відособлене. Найбільш уніфікованим і універсальним вимірником елементів організаційного потенціалу є їхня ціна або вартість. Порівнянність показників потенціалу в грошовій оцінці, у часі й у просторі, дозволяє виявити динаміку й структуру організаційного потенціалу підприємства. У цьому випадку сума вартості елементів буде характеризувати величину всього організаційного потенціалу.

Більша роль організаційного потенціалу в підвищенні ефективності діяльності промислового підприємства визначає необхідність управління

процесом його використання, що, у свою чергу, вимагає оцінки ефективності використання потенціалу.

Оскільки організаційний потенціал підприємства є складною системою, те, мабуть, рівень ефективності його використання характеризується не одним, а сукупністю показників.

Стан організації виробництва необхідно розглядати в наступних напрямках:

- підготовка виробництва; - діяльність основних, допоміжних і обслуговуючих процесів; - проведення технічного контролю якості продукції; - дія оперативного планування виробництва; - організація праці робітників; - організація управління;
- аналіз використаних форм і методів організації виробничих процесів.

Основою методики визначення рівня використання організаційного потенціалу є комплекс показників, що відображають стан тих або інших сторін організації виробництва.